

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 5 maja 2011 r. *

W sprawie C-137/10

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Conseil d'État (Belgia) postanowieniem z dnia 4 marca 2010 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 15 marca 2010 r., w postępowaniu

Wspólnoty Europejskie

przeciwko

Région de Bruxelles-Capitale,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes izby, E. Juhász (sprawozdawca), G. Arestis, J. Malenovský i T. von Danwitz, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Cruz Villalón,
sekretarz: R. Şereş, administrator,

* Język postępowania: francuski.

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 10 listopada 2010 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu rządu belgijskiego przez T. Materne'a, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez J.P. Lagasse'a oraz F. Van de Gejuchte'a, adwokatów,
- w imieniu Rady Unii Europejskiej przez A. Vitra oraz M. Balę, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez I. Martínez del Peral oraz J.P. Keppenne'a, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 13 stycznia 2011 r.,

wydaje następujący

Wyrok

¹ Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 207 ust. 2 WE i 282 WE.

- 2 Wniosek został złożony w ramach sporu między Wspólnotami Europejskimi reprezentowanymi przez Radę Unii Europejskiej a Région de Bruxelles-Capitale (regionem stołecznym Brukseli) (Belgia) w przedmiocie zgodności z prawem, w świetle norm Unii, opłat za zagospodarowanie terenu nałożonych na Radę przez wspomniany region, a dotyczy kwestii, na jakich warunkach i w jakiej formie instytucja Wspólnot Europejskich inna niż Komisja Europejska powinna być reprezentowana w postępowaniu przez sądem jednego z państw członkowskich.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Z uwagi na to, że okoliczności faktyczne sporu zawisłego przed sądem krajowym miały miejsce przed dniem 1 grudnia 2009 r., w którym wszedł w życie traktat z Lizbony, właściwymi przepisami pierwotnego prawa Unii są postanowienia obowiązujące przed tą datą.
- 4 Artykuł 207 ust. 2 i 3 WE stanowił:

„2. Radę wspomaga Sekretariat Generalny, działający pod kierunkiem sekretarza generalnego, wysokiego przedstawiciela do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, któremu pomaga zastępca sekretarza generalnego odpowiedzialny za zarządzanie Sekretariatem Generalnym. Sekretarz generalny i zastępca sekretarza generalnego są mianowani przez Radę stanowiącą większością kwalifikowaną.

Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego.

3. Rada uchwała swój regulamin wewnętrzny.

[...]"

5 Artykuł 281 WE stanowi:

„Wspólnota ma osobowość prawną”.

6 Artykuł 282 WE brzmi następująco:

„W każdym z państw członkowskich Wspólnota posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie przyznanym przez ustawodawstwa krajowe osobom prawnym; może ona zwłaszcza nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchomości oraz stawać przed sądem. W tym zakresie jest ona reprezentowana przez Komisję”.

7 Artykuł 185 EWEA miał identyczną treść jak art. 282 WE.

8 Artykuł 47 TUE stanowi:

„Unia ma osobowość prawną”.

- 9 Artykuł 335 TFUE, będący odpowiednikiem art. 282 WE, stanowi obecnie co następuje:

„W każdym z państw członkowskich Unia posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie przyznanym przez ustawodawstwa krajowe osobom prawnym; może ona zwłaszcza nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchomości oraz stawać przed sądem. W tym zakresie jest ona reprezentowana przez Komisję. Unia jest jednak reprezentowana przez każdą z instytucji, z tytułu ich autonomii administracyjnej, w sprawach związanych z funkcjonowaniem każdej z nich”.

Uregulowania krajowe

- 10 Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale (rząd regionu stołecznego Brukseli) wydał w dniach 12 czerwca i 18 grudnia 2003 r. uchwały przewidujące, że przy wydawaniu jakiegokolwiek pozwolenia na budowę pobiera się opłaty za zagospodarowanie terenu, z których wpływy wspomniany region przeznacza na usługi publiczne, a konkretnie na tworzenie, przekształcanie i remonty lokali socjalnych.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 11 Aby pomieścić delegacje nowych państw członkowskich, w dniu 20 listopada 2002 r. Rada złożyła wniosek do gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale o wydanie pozwolenia na budowę, w celu dokonania przebudowy swojej głównej siedziby, budynku zwanego „Justus Lipsius”. Pozwolenie na budowę zostało wydane w drodze

decyzji z dnia 12 i 22 grudnia 2003 r. W decyzjach tych wskazano jednak, że w ciągu dwunastu miesięcy od wydania pozwolenia na budowę Rada musi wnieść opłatę za zagospodarowanie terenu w kwocie 1 109 750 EUR.

- 12 Uznając, że tego rodzaju opłaty stanowią podatek, z którego Wspólnoty Europejskie są zwolnione na mocy art. 3 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich, który pierwotnie był załączony do Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich, podpisanego w dniu 8 kwietnia 1965 r., a następnie, na mocy traktatu z Amsterdamu, do traktatu WE, w dniu 23 stycznia 2004 r., Rada wniosła odwołanie od decyzji o nałożeniu omawianych opłat do collège d'urbanisme de la Région de Bruxelles-Capitale (rady zagospodarowania przestrzennego regionu stołecznego Brukseli). Ze względu na brak odpowiedzi ze strony collège d'urbanisme, w dniu 10 listopada 2004 r. Rada odwołała się do gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, w celu uzyskania zmiany w pozwoleniu na budowę w zakresie omawianych opłat.

- 13 W drodze uchwały z dnia 14 lipca 2005 r. gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale negatywnie rozpatrzył odwołanie uznając je za niedopuszczalne ze względu na rzekomy upływ terminu. Rada, reprezentując Wspólnotę Europejską, zaskarżyła tę uchwałę do Conseil d'État. Będący stroną pozwaną gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale podniósł brak dopuszczalności skargi ze względu na to, że Rada nie była właściwie reprezentowana.

- 14 Sąd krajowy podniósł, że na mocy art. 282 WE i 185 EWEA Komisja faktycznie upoważniła Radę, w drodze dokumentu z dnia 23 września 2005 r., do wniesienia takiej skargi o uchylenie uchwały. Jednakże sąd krajowy zwraca uwagę na to, że w swym upoważnieniu Komisja wyznaczyła do występowania przed sądem konkretną osobę, a mianowicie „Jeana Claude’a Pirisa [dyrektora generalnego służby prawnej Rady] lub jakąkolwiek inną osobę, która zostanie przez niego wyznaczona, do wniesienia skargi do belgijskiego Conseil d'État o uchylenie uchwały gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale z dnia 14 lipca 2005 r.” Natomiast, jak zauważa sąd krajowy,

w skardze wszczynającej postępowanie wskazano, że wnoszą ją „Wspólnoty Europejskie reprezentowane przez Radę Unii Europejskiej w osobie zastępcy sekretarza generalnego Rady, Pierre’a de Boissieu”. Zaś z tego wynika, że skarga została wniesiona przez inną osobę niż osoba upoważniona imiennie przez Komisję, a J.C. Piris nie upoważnił z kolei P. de Boissieu do wniesienia skargi.

- 15 W tych okolicznościach Conseil d’État, uznając, iż zakres art. 207 WE i 282 WE może być dyskusyjny, „w szczególności w zakresie swojej właściwości do sprawdzenia, że właściwy organ skarżącej osoby prawnej podjął decyzję o wszczęciu postępowania z poszanowaniem dotyczących jej zasad reprezentacji”, postanowił zawiesić postępowanie i przedłożyć Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy art. 282 [WE], a w szczególności zdanie »W tym zakresie jest ona reprezentowana przez Komisję«, zawarte w [drugim] zdaniu tego artykułu, należy interpretować w ten sposób, że instytucja upoważniona jest w sposób ważny do reprezentowania Wspólnoty poprzez sam fakt istnienia upoważnienia, w którym Komisja deleguje na tę instytucję swoje uprawnienia w zakresie reprezentacji przed sądem, bez względu na to, czy w upoważnieniu tym wyznaczono imiennie osobę fizyczną upoważnioną do reprezentowania instytucji, której udzielono delegacji?

2) W razie odpowiedzi przeczącej, czy sąd krajowy taki jak Conseil d’Etat może sprawdzić dopuszczalność skargi instytucji europejskiej upoważnionej przez Komisję do wszczęcia postępowania w rozumieniu art. 282 zdanie [drugie] WE za pomocą badania, czy instytucja ta reprezentowana jest przez odpowiednią osobę fizyczną, która jest upoważniona do wniesienia skargi do sądu krajowego?

- 3) Ewentualnie, w razie odpowiedzi twierdzącej na poprzednie pytanie, czy art. 207 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze [WE], a konkretnie wyrażenie »któremu pomaga zastępca sekretarza generalnego odpowiedzialny za zarządzanie Sekretariatem Generalnym«, należy interpretować w ten sposób, że zastępca sekretarza generalnego Rady może w sposób ważny reprezentować Radę do celów wnoszenia skarg do sądów krajowych?»

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- ¹⁶ W pierwszym pytaniu sąd krajowy dąży w istocie do ustalenia, czy upoważnienie, w którego drodze Komisja delegowała na inną instytucję wspólnotową swoje uprawnienie wynikające z art. 282 WE do reprezentowania Wspólnoty przed sądem krajowym w sporze dotyczącym tej instytucji, zostało udzielone w sposób ważny, bez względu na to, czy w upoważnieniu tym została wskazana imiennie osoba fizyczna upoważniona do reprezentowania delegującej ją instytucji.
- ¹⁷ Przede wszystkim należy podkreślić, że okoliczności faktyczne leżące u podstaw tego pytania mają związek z postanowieniami traktatu WE, które już nie obowiązują. Ponadto, jedyną kwestią stawianą przed sądem krajowym jest kwestia dotycząca dopuszczalności środka prawnego wniesionego przez Wspólnoty Europejskie. Tym samym, pomimo iż pytania prejudycjalne zostały sformułowane w sposób szeroki i abstrakcyjny, w badaniu tych pytań oraz swojej odpowiedzi Trybunał może poprzestać na tym, co jest dla sądu krajowego niezbędne do rozstrzygnięcia wspomnianej kwestii.

- 18 Należy następnie zauważyć, że zgodnie z ustanowionym przez traktaty systemem, w jego postaci wynikającej z art. 281 WE i 184 EWEA, wyłącznie Wspólnota, a nie ich instytucje, były obdarzone osobowością prawną jako osoby prawne prawa publicznego. To samo ma zastosowanie również obecnie, zgodnie z art. 47 TUE, w odniesieniu do Unii. Zgodnie z art. 282 WE i 185 EWEA Wspólnota posiadała zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie przyznanym przez ustawodawstwa krajowe osobom prawnym, a w szczególności mogły one nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchome oraz stawać przed sądem, zaś w tym zakresie były one reprezentowane przez Komisję.
- 19 Komisja mogła delegować to uprawnienie w drodze upoważnienia udzielanego innym instytucjom w sprawach dotyczących funkcjonowania każdej z nich.
- 20 We wspólnotowym porządku prawnym, w interesie należytego funkcjonowania administracji leżało zresztą, by Wspólnota była reprezentowana przez konkretne instytucje w zakresie czynności nabycia lub zbycia majątku, jak również w zakresie spraw wnoszonych do sądów krajowych przez instytucję, której dotyczył sporny akt lub czynność. Taka instytucja bowiem, w ramach swojej autonomii administracyjnej i operacyjnej, znajdowała się w najlepszej sytuacji do tego, aby ocenić i obronić interesy Wspólnoty w tych sprawach.
- 21 Jeśli chodzi o zakres omawianego upoważnienia, z charakteru uprawnienia Komisji do reprezentowania i delegowania wynika, że mogła ona udzielić innej instytucji upoważnienia bądź to jednocześnie z wyznaczeniem osoby fizycznej do celów takiej reprezentacji, bądź też bez niego. W tego rodzaju przypadkach zarówno upoważniona instytucja, jak i osoba fizyczna, jeżeli taką wyznaczono, mogły udzielić upoważnienia do reprezentowania Wspólnoty adwokatowi.

- 22 Należy podkreślić, że praktyka związana z takim delegowaniem została usankcjonowana i zatwierdzona w art. 335 TFUE. Tym samym od tamtej chwili na podstawie przywołanego artykułu każda z instytucji, z tytułu swojej autonomii administracyjnej, może reprezentować Unię w sprawach związanych ze swoim funkcjonowaniem.
- 23 W niniejszym przypadku osobą fizyczną wyznaczoną imiennie w upoważnieniu był doradca prawny, a mianowicie kierownik służby prawnej Rady, który z kolei udzielił upoważnienia adwokatowi do celów reprezentowania instytucji w postępowaniu przed sądem krajowym, ponieważ obecność adwokata była wymagana zgodnie z normami proceduralnymi danego państwa członkowskiego.
- 24 W związku z tym, w przypadku gdy istniał łańcuch kolejnych upoważnień, z których pierwsze zostało udzielone przez Komisję Radzie, jednocześnie z wyznaczeniem osoby fizycznej należącej do upoważnionej instytucji, a drugie przez wskazaną osobę adwokatowi do celów reprezentacji wspomnianej instytucji przed sądem krajowym, upoważnienie zostało udzielone przez Komisję w sposób ważny, a upoważniona instytucja była reprezentowana w sposób prawidłowy.
- 25 Zważywszy na powyższe rozważania, na pierwsze pytanie należy odpowiedzieć, że upoważnienie, w którego drodze Komisja delegowała na inną instytucję wspólnotową swoje uprawnienie wynikające z art. 282 WE do reprezentowania Wspólnoty przed sądem krajowym w sporze dotyczącym tej instytucji, zostało udzielone w sposób ważny, zarówno jeżeli w upoważnieniu tym została wyznaczona imiennie osoba fizyczna, jak i jeżeli nie została ona wyznaczona do celów tej reprezentacji. W tego rodzaju przypadkach zarówno upoważniona instytucja, jak i osoba fizyczna, jeżeli taką wyznaczono, mogły udzielić upoważnienia do reprezentowania Wspólnoty adwokatowi.

W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego

- ²⁶ Ze względu na odpowiedź udzieloną na pytanie pierwsze nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytania drugie i trzecie.

W przedmiocie kosztów

- ²⁷ Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Upoważnienie, w którego drodze Komisja delegowała na inną instytucję wspólnotową swoje uprawnienie wynikające z art. 282 WE do reprezentowania Wspólnoty przed sądem krajowym w sporze dotyczącym tej instytucji, zostało udzielone w sposób ważny, zarówno jeżeli w upoważnieniu tym została wyznaczona imiennie osoba fizyczna, jak i jeżeli nie została ona wyznaczona do celów tej reprezentacji. W tego rodzaju przypadkach zarówno upoważniona instytucja, jak i osoba fizyczna, jeżeli taką jeżeli taką wyznaczono, mogły udzielić upoważnienia do reprezentowania Wspólnoty adwokatowi.

Podpisy